

XVII
IN CANIDIAM
Iambicus

HORATIVS

‘Iam iam efficcācī dō manūs scientiae,
 Supplex, et ōrō rēgna per Proserpinae,
 Per et Diānae nōn movenda nūmina,
 Per atque librōs carminum valentium
 Refixa caelō dēvocāre sīdera,
 Cānidia, parce vōcibus tandem sacrīs,
 Citumque retrō solve, solve turbinem.
 Mōvit nepōtem Tēlephus Nērēium,
 In quem superbus ōrdinārat agmina
 Mūsōrum, et in quem tēla acūta torserat.
 Ūnxēre matrēs Īliae addictum ferīs
 Ālitibus atque canibus homicīdam Hectorem,
 Postquam relictīs moenibus rēx prōcidit
 (Heu !) pervicācis ad pedēs Achilleī.
 Saetōsa dūrīs exuēre pellibus
 Labōriōsī rēmigēs Vlīxē,
 Volente Circā, membra ; tunc mēns, et sonus
 Relāpsus, atque nōtus in vultūs honor.
 Dedī satis superque poenārum tībī,
 Amāta nautīs multum et īnstitōribus.
 Fūgit iuventās, et verēcundus color
 Relīquit ossa pelle amicta lūridā ;
 Tuīs capillus albus est odōribus ;
 Nūllum ab labōre mē reclīnat ōtium :
 Vrget diem nox, et diēs noctem ; neque est
 Levāre tenta spīritū praecordia.
 Ergō negātum vincor ut crēdam miser :
 Sabella pectus increpāre carmina,
 Caputque Mārsā dissilīre nēniā.
 Quid amplius vīs ? Ō mare et terra ! Ardeō,
 Quantum neque ātrō dēlibūtus Herculēs
 Nessī cruōre, nec Sicāna fervidā
 Virēns in Aetnā flamma. Tū, dōnec cinis
 Iniūriōsīs āridus ventīs ferar,
 Calēs venēnīs officīna Colchicīs.
 Quae fīnis ? Aut quod mē manet stīpendium ?
 Effāre ; iussās cum fidē poenās luam,
 Parātus expiāre, seu poposceris
 Centum iuencōs, sīve mendācī lyrā
 Volēs sonārī : “Tū pudīca, tū proba
 Perambulābis astra sīdus aureum.”

Īnfāmis Helenae Castor offēnsus vice,
 Frāterque magnī Castoris, victī prece,
 Adempta vātī reddidēre lūmina.
 Et tū (potes nam) solve mē dēmentīā,
 Ō nec paternīs obsolēta sordibus,
 Neque in sepulcrīs pauperum prūdēns anus
 Novendiālēs dissipāre pulverēs.
 Tibi hospitāle pectus, et pūrae manūs ;
 Tuusque venter Pactumēus ; et tuō
 Cruōre rubrōs obstetrīx pannōs lavit,
 Vtcumque fortis exsilīs puerpera.’

CANIDIA

‘Quid obserātīs auribus fundis precēs ?
 Nōn saxa nūdīs surdiōra nāvitīs
 Neptūnus altō tundit hībernus salō.
 Inultus ut tū rīseris Cotyttia
 Vulgāta, sacrum līberī Cupīdinis ?
 Et Esquilīnī pontifex venēficī
 Impūne ut Urbem nōmine implēris meō ?
 Quid prōderit dītasse Paelīgnās anūs,
 Vēlōciusve miscuisse toxicum ?
 Sed tardiōra fāta tē vōtīs manent.
 Ingrāta miserō vīta dūcenda est, in hoc,
 Novīs ut ūsque suppetās labōribus.
 Optat quiētem Pelopis īnfīdī pater,
 Egēns benīgnae Tantalus semper dapīs ;
 Optat Promētheus obligātus ālitī ;
 Optat suprēmō collocāre Sīsypus
 In monte saxum ; sed vetant lēgēs Iovis.
 Volēs modo altīs dēsīlīre turribus,
 Modo ēnse pectus Nōricō reclūdere ;
 Frūstrāque vincla gutturī nectēs tuō,
 Fastīdiōsā trīstis aegrimōniā.
 Vectābor umerīs tunc ego inimicīs eques ;
 Meaeque terra cēdet īnsolentiae.
 An, quae movēre cēreās imāginēs,
 Vt ipse nōstī cūrīosus, et polō
 Dēripere lūnam vōcibus possim meīs,
 Possim cremātōs excitāre mortuōs,
 Dēsīderīque temperāre pōcula :
 Plōrem artis in tē nīl agentis exitūs ?’